

підтримки інноваційної діяльності в Україні недостатньо розвинена. У зв'язку з цим особливо гостро стоїть брак фінансування для підприємств малого бізнесу та експорту. На державному рівні необхідно вжити заходів щодо розширення системи фінансової підтримки інноваційної діяльності, розвитку систем фінансування інновацій могло б сприяти:

- надання податкових стимулів для стимулювання інновацій;
- впровадження нових механізмів фінансової підтримки підприємств на початкових етапах інноваційного циклу: пільгове кредитування, інноваційні ваучери і гранти, державні гарантії по кредитах для інноваційних підприємств, що відповідають мінімальним вимогам;
- забезпечення цільової державної підтримки розвитку приватного фінансування інноваційних проектів на ранніх етапах їх реалізації.

Для сприяння інноваціям система державної підтримки інновацій повинна забезпечувати більш високий рівень ризику і бути терпимим до невдач окремих проектів. Можливі кроки в цьому напрямку: при виборі проектів для фінансування необхідно встановити можливість безуспішного виконання їх частини; зокрема, пропонується визначити конкретні умови для незастосування санкцій, передбачених правилами відмови; поліпшити процедуру оцінки завершених проектів, надаючи чіткі критерії застосування вимог до зниження ризику для проривних і перспективних проектів.

Необхідно переглянути і переорієнтувати існуючі механізми державної підтримки інновацій в Україні з урахуванням відмінностей в характері і тип ризиків, пов'язаних з реалізацією проектів різного типу. Одночасно слід розширити спектр механізмів підтримки справжніх інновацій. Конкретні кроки в цьому напрямі можуть включати: Обмеження кола одержувачів державної підтримки інвестиційних проектів тобто проектів з відносно низькими ризиками, малі і середні підприємства, які можуть компенсувати свої труднощі з отриманням банківських кредитів. Розробка чітких критеріїв надання державної підтримки справжнім інноваційним проектам з високими ризиками. Розширення і диверсифікація механізмів державної підтримки справжніх інновацій з урахуванням вартості, тривалості, ризикованості проекту та інших критеріїв.

Джерела та література

1. Активізування інвестиційної та інноваційної діяльності підприємств: монографія/за наук. ред. проф., д-ра екон. наук О. Є. Кузьміна. Стрий: ТЗОВ «Укрпол», 2015. 250 с.
2. Баранчев В. П., Масленникова Н. П., Мишин В. М. Управление инновациями: учебник. Москва: Юрайт; ИД Юрайт, 2011.
3. Про затвердження Рекомендацій слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань науки і освіти «Стан та проблеми реалізації Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та шляхи його вдосконалення». URL: <http://kno.rada.gov.ua/>

Перчук Б. – студент

Науковий керівник: к. е. н., доц.

О. Беленкова

Київський національний університет
будівництва і архітектури

м. Київ, Україна

Особливості застосування проектного фінансування у будівництві

Проектне фінансування (Project Finance) [1, 353] – процес організації та здійснення фінансування інвестиційного проекту з використанням різноманітних джерел та застосування різних фінансових інструментів за умов, що джерелами погашення боргу є проектні грошові потоки, а забезпеченням боргу – активи учасників фінансування.

Джерелами проектного фінансування є власні кошти підприємств, банківські кредити, позики державних і приватних структур, лізинг, випуск цінних паперів (акцій і облігацій) або комбінація цих способів.

Проектне фінансування це не одна послуга або операція, а їх комплекс, який може включати послуги із страхування, оцінки та управління ризиками, лізинг, емісійні та консалтингові послуги, надання гарантій, оцінку прибутковості проектів та інші і безпосередньо фінансування проекту.

Часто проектне фінансування називають «фінансування під майбутній грошовий потік» [1, 353] або «фінансування без застави» [2; 3, 218].

У світі проектне фінансування часто використовується при здійсненні великих інфраструктурних або технологічно складних проектів у галузях теплоенергетики, телекомунікацій, нафтовидобувній, і взагалі видобуванні корисних копалин, створення транспортної інфраструктури, енергетиці.

В Україні проектне фінансування використовують при реалізації набагато менших і простіших інвестиційно-будівельних проектів – реалізації комерційної нерухомості (торгові та бізнес-центри, логістичні склади та інші), створення об'єктів промислового і цивільного (спортивні центри) призначення.

Проектне фінансування можна використовувати при усіх видах будівництва, серед яких є: «...нове будівництво, розширення, реконструкція та технічне переоснащення підприємств, будівель і споруд, ремонт житла, об'єктів соціальної сфери і комунального призначення та благоустрою, а також реставрації пам'яток архітектури та містобудування на всіх стадіях інвестування» [4; 3].

Основними критеріями позичальників для отримання кредитів підприємством є [6; 7]:

- поточний фінансовий стан позичальника (двофакторна модель, що враховує коефіцієнти ліквідності та фінансової стійкості);
- об'єкт кредитування;
- термін та розмір кредиту;
- досвід роботи з позичальником (чи були затримки із погашенням раніше отриманих кредитів, чи вчасно надавалась правдива фінансова документація);
- кадровий потенціал (рівень кваліфікації персоналу, досвід роботи керівника);
- якість застави (ліквідність, стабільність цін, придатність до зберігання).

У випадку проектного фінансування дуже важливим є об'єкт фінансування. Якщо він буде привабливим для банку, то можна отримати привабливі умови фінансування, нижчі ставки за кредитом, привабливий графік фінансування та інші переваги.

Нажаль зараз банки не беруться кредитувати таким способом інноваційні та інші високоризиковані проекти. При цьому часто потрібно здійснювати додаткову оцінку ризиків [5; 8] та враховувати ключові тенденції розвитку країни, галузі, регіону та самого підприємства [9].

Сьогодні проектне фінансування українських підприємств стає не менш важливою частиною їх фінансової стратегії, ніж будь-який інший вид фінансування. Так, українські компанії активно співпрацюють з банками, інвестиційними фондами. Проте зараз проектне фінансування в Україні розвинуто недостатньо, тому потребує подальших напрацювань.

Джерела та література

1. Банківська енциклопедія. Київ: Центр наук. досліджень Нац. банку України; Знання, 2011. 504 с.
2. Гойко А. Ф. Методи оцінки ефективності інвестицій та пріоритетні напрями їх реалізації. Київ: ВІРА-Р, 1999. 320 с.
3. Федоренко В. Г., Гойко А. Ф. Інвестознавство: навч. посіб. Київ: Знання, 2005. 372 с.
4. Складання кошторисної документації за допомогою укрупнених показників: навч. посіб./А. Ф. Гойко, К. В. Измайлова, О. С. Гриценко та ін. 144 с.
5. Цифра Т. Ю., Запечна Ю. О., Гриценко О. С. Економічні підходи до формування та оцінки стратегії будівельного підприємства. *Технологічний аудит та резерви виробництва*. 2018. № 39 (4). С. 70–76.
6. Измайлова К. В. Фінанси підприємств: конспект лекцій для спец. 051 Економіка. Київ: КНУБА, 2020. 156 с.

7. Вітлинський В. В., Пернарівський О. В., Баранова А. В. Оцінка кредитоспроможності позичальника та ризику банку. *Фінанси України*. 1999. № 12.
8. Стеценко С. П., Ільїна Т. А. Ієрархічна модель оцінювання інфраструктурних ризиків підприємницької діяльності у будівництві. *Наукові праці НДФІ*. 2019. № 1. С. 119–129.
9. Organizational and technological, economic quality control aspects in the construction industry: collective monograph/O. A.Tugai, P. Ye. Hryhorovskyi, V. O. Khyzhniak et all. Lviv; Toruń: Liha-Pres. 132 p.

Савош А. – студентка

Науковий керівник: к. е. н., доц.
А. Мохнюк
Волинський національний
університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна

Значення та перспективи розвитку інноваційного потенціалу підприємства

На сьогоднішній день економіка опинилась в принципово нових умовах, що вимагають від суб'єктів господарювання в конкурентній боротьбі довести своє право на існування шляхом насичення ринку новими технологіями. В даний час все більше уваги приділяється інноваційному розвитку окремих господарюючих суб'єктів, приходиться усвідомлення того, що це найважливіша складова частина економічного розвитку.

Збільшення ролі інновацій в сучасних умовах зумовлює активізацію інноваційної діяльності підприємств на основі підвищення ефективності виробництва, здійснення перспективних науково-дослідних розробок і реалізації інноваційних програм.

Цьому відповідає неухильне зростання, вдосконалення управління інноваційним розвитком первинних ланок всіх сфер і галузей економіки. Необхідно відзначити, що інновації – це не тільки використання високих технологій, а й інновації в сфері управлінських рішень.

У зв'язку з цим актуальним є дослідження інноваційного потенціалу в роботах як зарубіжних, так і вітчизняних авторів, серед яких: К. Фрімен, П. Друкер, Дж. Тіс, С. Гошал, Б. З. Мільнер, І. О. Галиця, Н. П. Гончарова, С. М. Ілляшенко, І. А. Павленко, Н. І. Чухрай, І. В. Федулова та ін.

П. Друкер визначав, що «інновація – це прояв підприємницького духу, будь то вже існуюча комерційна організація, комунальні послуги або задум, народжений вдома на кухні. Для підприємця це спосіб створення нових джерел прибутку або розширення потенціалу вже наявних [1].

Необхідно відзначити, що інновації – це не тільки використання високих технологій, а й інновації в сфері управлінських рішень. Для реалізації інноваційних завдань, які виникають перед підприємством необхідна реорганізація системи управління підприємством на основі нових управлінських технологій – інноваційних підходів в управлінні.

При цьому необхідна спрямованість на успіх інноваційної політики та її конкретна реалізація, яка виражається в певних діях, пов'язаних між собою: контроль зовнішнього впливу; контроль рівня підготовленості та відповідальності лінійних керівників; контроль за реалізацією політики підприємства; контроль рівня організаційної культури управління.

Будь-яка нова стратегія вимагає адаптації загальної поведінки підприємства як соціально-економічної системи, зміна пріоритетів і цінностей, поведінки керівників і співробітників, зміни методів управління і їх інструментарію.

Для управління ефективністю інноваційної діяльності на підприємстві важливим є врахування сучасного стратегічного формування інноваційного потенціалу. Процеси, що нині відбуваються в економіці, обумовлюють зміни у формуванні складових інноваційного потенціалу та підходів щодо його оцінювання.